

เชียงใหม่ชูมาตรการ ‘ชุมชนต้านเหล้า’ ดึง 7 เสาหลัก กระตุ้นจิตสำนึกพลเมือง

ชู ‘เชียงใหม่โมเดล’ รวม 7 พลังชุมชนต้านเหล้า เน้นท้องถิ่น/รัฐบาล
รับลูกขับเคลื่อนต่อเนื่อง

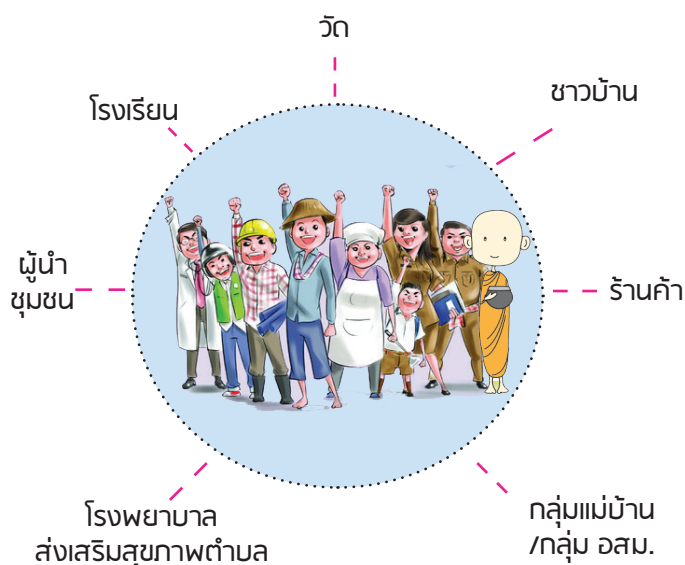
ผลวิจัยจาก ‘โครงการศึกษาความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมในนโยบายสาธารณะด้านการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่’ โดย ดร.ตะวัน วาทกิจ พบว่า นโยบายสาธารณะด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการดื่มแอลกอฮอล์ที่นำไปใช้ในชุมชน 4 ประเด็นคือ มาตรการภายในชุมชน การป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ การลดความเสี่ยงการจากบริโภค และการลดปัญหาสุขภาพ

สำหรับมาตรการภายในชุมชนนั้นเป็นข้อตกลงร่วมกันของคนในชุมชน มิได้มีผลทางกฎหมาย หากแต่เป็นกติกาสัญญาใจของคนในชุมชนที่ร่วมสร้างมาและพร้อมปฏิบัติตาม ได้แก่ งดเหล้าเข้าพรรษา งานศพปลอดเหล้า การจัดกิจกรรมหรือนันทนาการ และการขอความร่วมมือจากร้านค้า ตัวอย่างเทศบาลดเหล้าเข้าพรรษา ก็จะมีข้อตกลงบางอย่าง

“ช่วงเข้าพรรษา เราก็มั่นอริบายว่าเรื่องกินเหล้าเป็นข้อห้ามในศีล 5 ว่าถ้าหมู่บ้านได้มีการปฏิบัติศีล 5 ได้ครบก็จะมีการประกาศเกียรติคุณ”

ปัจจัยที่ทำให้นโยบายสาธารณะสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในชุมชนคือ ชุมชนให้ความสำคัญ ร่วมมือป้องกันและแก้ปัญหา โดยมองว่าเรื่องนี้เป็นปัญหาที่สำคัญของชุมชน มีคน 7 กลุ่มที่เข้ามามีบทบาท ได้แก่ ผู้นำชุมชน ชาวบ้าน ร้านค้า โรงเรียน วัด โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และกลุ่มแม่บ้าน/กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน

“เพราะฉะนั้นโครงการประสบความสำเร็จ คือ ชุมชนเข้าใจแล้วผู้นำมันต้องเอาจริง ผู้นำเป็นตัวอย่าง ตอนแรกเราก็เป็นกังวลเหมือนกันว่า เชิญร้านค้ามาเลี้ยงเขาจะให้ความร่วมมือ แต่ปรากฏว่าทางร้านค้าเป็นฝ่ายคิดกิจกรรมขึ้นมาเองเลย เพราะบางร้านคนดื่มน้อยอยู่แล้ว มันไม่ใช่รายได้หลักของเขา”

นักวิจัยยังได้สำรวจพฤติกรรมกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรในองค์การส่วนตำบล/เทศบาลตำบล จำนวน 284 คน พบว่ามีประเด็นสำคัญๆ อาทิ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 78.90 ยังมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา โอกาสต่างๆ ที่มักดื่มคือ ในวาระพิเศษ เช่น วันเกิด งานเลี้ยงรุ่น งานเกษียณของข้าราชการ เทศกาลที่มักดื่มสูงสุดคือ สงกรานต์ ปีใหม่ ประเพณีที่ดื่มสูงสุดคือ ขึ้นบ้านใหม่ งานแต่ง บุคคลที่มักดื่มด้วยสูงสุดคือเพื่อน สาเหตุของการดื่มสูงสุดคือ ดื่มเพื่อเข้าสังคม/สังสรรค์

สำหรับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อรัฐบาล คือควรสร้างความตระหนัก โดยจัดให้มีเวทีขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันการเพิ่มขึ้นของนักดื่มหน้าใหม่ รัฐบาลควรกำหนดหลักเกณฑ์ให้ชัดเจนเรื่องระยะห่างของสถานประกอบการกับสถานศึกษา และต้องเข้มงวดในการตรวจตราการจำหน่าย ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเพิ่มความตระหนักในปัญหาการดื่มแอลกอฮอล์ที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน ให้ชุมชนได้รับทราบมากกว่าปัจจุบัน และปลูกฝังผู้ประกอบการให้เป็นแบบอย่างแก่บุตรหลาน